

Datum
2017-03-28
Er referens

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Diarienummer

Yttrande beträffande SOU 2017:2 – Kraftsamling för framtidens energi

IF Metall har inbjudits att lämna synpunkter på Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:2). Vårt yttrande vägleds av att vi varit en drivande kraft för en blocköverskridande överenskommelse om energipolitikens långsiktiga inriktning. Vi välkomnar att en ramöverenskommelse nu finns och noterar att förslag och överväganden i betänkandet speglar överenskommelsen. Ramöverenskommelsen medverkar till att Sverige kan utveckla ett robust elsystem med hög leveranssäkerhet, låg miljöpåverkan och el till konkurrenskraftiga priser.

I vårt yttrande väljer vi att lyfta fram bedömningar och ställningstagande i betänkandet som vi upplever är av central betydelse för förverkligandet av den framtida energipolitiken.

Fokus på leveranssäkerhet

IF Metall menar att det fortsatta arbetet med att förverkliga de målsättningar och förslag som Energikommissionen presenterar bör lägga stor vikt vid hög leveranssäkerhet.

Vi instämmer därför i förslagen om

att skatten på termisk effekt ska avvecklas

att fastighetsskatten på vattenkraft ska sänkas till 0,5 procent

att elintensiv industri undantas från förslaget om finansiering av den slojade skatten på termisk effekt och sänkningen av fastighetsskatten.

Vi instämmer i huvuddrag i förslaget om att principerna om förutsättningarna för planering av nya kärnkraftsreaktorer (proposition 2008/09:163) ska kvarstå. Förslaget om att låta tidigare ställningstagande kvarstå bedömer vi vara en väsentlig del i möjliggörandet av en blocköverskridande ramöverenskommelse, där hög leveranssäkerhet har en framskjuten position.

IF Metall välkomnar Energikommissionens klargörande beträffande att målet om att 2040 ska 100 procent av elproduktionen vara förnybar, är just ett mål, och inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär stängning av kärnkraftverk efter politiska beslut.

IF Metall instämmer mot denna bakgrund i de delar som betänkandet lyfter fram avseende

att avvecklingslagen har avskaffats och kommer inte att återinföras

att kärnkraftsparentesen är förlängd genom att, inom ramen för maximalt tio reaktorer, tillåta nybyggnation på befintliga platser

att tillstånd kan ges för att successivt ersätta nuvarande reaktorer i takt med att de når sin ekonomiska livslängd

att tillstånd för nya reaktorer kommer att prövas enligt lagstiftningens krav på bästa tillgängliga teknik.

Beträffande den del i planeringsförutsättningarna som avser att direkta eller indirekta subventioner inte kan påräknas, menar vi att förverkligandet av denna ambition bör hanteras i ett bredare sammanhang av hur energipolitiska styrmedel medverkar till att uppnå god leveranssäkerhet med låg miljöpåverkan. Vi delar Energikommisionens bedömning att effektfrågan är viktig att beakta när det gäller utbyggnad av förnybar elproduktion, samtidigt som hänsyn behöver tas till behoven under hela året och situationer med låga elpriser. Bedömningen bör enligt vår mening ha betydelse för fortsatta överväganden om utvecklingen av certifikatsystem.

IF Metall menar vidare att utformning och användning av styrmedel i så stor utsträckning som möjligt bör vara teknikneutrala, lägga vikt vid effektfrågan och medverka till utveckling av både reglerbar och intermitterande kraft. Enligt vår mening bör också teknikneutralitet råda för tillgängliggörandet av resurser för forskning. Forskning i Sverige bör till exempel kunna ges förutsättningar för att medverka till framtida användning av fjärde generationens kärnkraft.

Marknadsmodeller

IF Metall vill framhålla att det är väsentligt att en fortsatt utveckling med svensk elproduktion, som har begränsad klimatinverkan, sätts i sammanhang av en aktiv industripolitik. Energipolitiken bör beakta värdet av att utveckling och etablering av elintensiv industri i Sverige prioriteras framför export av elöverskott.

Mot denna bakgrund instämmer vi i förslaget om

att det finns inget skäl att i det korta perspektivet ändra den befintliga marknadsmodell Sverige och Norden använder, samt att det är rimligt att över tid föra en bred diskussion om den framtida marknadsdesignen.

Enligt IF Metalls mening bör en fortsatt svensk fokusering på den nordiska elmarknaden innebära överväganden om investeringar i överföringskapacitet, både inom landet och till våra grannländer.

Energieffektivisering

IF Metall menar att det fortsatta arbetet för att Sverige ska ha ett robust elsystem med låg miljöpåverkan bör omfatta insatser för att främja energieffektivisering. Vi noterar att energikommissionen sätter ett ambitiöst mål för energieffektiviseringen – dvs. att Sverige 2030 ska ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005 och att målet ska uttryckas i termer av tillförd energi i relation till bruttonationalprodukten.

IF Metall delar Energikommissionens bedömning att ett mål för energieffektivisering relaterat till energiintensitet medger större flexibilitet jämfört med ett absolut mål. Vi delar också bedömningen att ett mål som tar sin utgångspunkt i tillförd energi, medger större flexibilitet relativt ett mål uttryckt i slutlig energianvändning eftersom det innebär att energisystemet som helhet beaktas.

Vi vill dock understryka vikten av att förverkligandet av målsättningen inte får leda till att Sverige, de facto, når en situation där det finns ett nationellt tak för energianvändningen. Energipolitiken bör medverka till att effektivisera energianvändningen per producerad enhet/volym. Vidare behöver förverkligandet av målsättningen anknyta till klimatpolitiska ambitioner så att minskad användning av fossila energislag kan medge utrymme för ökad elanvändning.

Vi vill också framhålla vikten av att förverkligandet av målsättningen avseende energieffektiviseringen verkar i samklang med hänsyn till den elintensiva industrins internationella konkurrenskraft. Förhållningssätt till branschers och sektorsers villkor och förutsättningar samt förmågan att få fram och finansiera styrmedel har i detta sammanhang betydelse.

Mot denna bakgrund instämmer IF Metall i förslagen om

att ge Energimyndigheten i uppdrag att, tillsammans med olika branscher, formulera sektorsstrategier för energieffektivisering, och

att införa ett särskilt energieffektiviseringsprogram för den elintensiva svenska industrin, motsvarande PFE.

IF Metall förutsätter att hänsyn tas till sektorsstrategierna vid förverkligandet av energieffektiviseringen samt att staten klagör finansieringen av energieffektiviseringsprogram för den elintensiva svenska industrin.

Datum som ovan.

Industrifacket Metall

Erica Sjölander
Utredningschef

Stefan Sjöquist
Utredare